

*Купрій Т. Г., доцент кафедри суспільно-політичних дисциплін і правознавства
Інституту лідерства та соціальних наук Київського університету імені Бориса
Грінченка, кандидат історичних наук*

РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ МОЛОДІЖНИХ ПРОЕКТІВ У КОНТЕКСТІ ЄВРО-2012

Висвітлено результати аналізу політики у сфері реалізації молодіжних проєктів і програм у період підготовки до Євро-2012. Виділено основні положення і напрями діяльності органів державного управління та громадських організацій щодо питань здорового способу життя та їх зв'язок із якістю й рівнем боротьби політичних інституцій з проявами девіантної поведінки підростаючого покоління. Представлено результати аналізу форм включення молоді у процес формування здорової нації останніх років.

Ключові слова: політика, молодь, Євро-2012, футбол, волонтер, чемпіонат.

Постановка проблеми. Молодь є рушійною силою, яка спроможна внести кардинальні зміни в перебіг політичних та соціальних подій як в Україні, так і у всьому світі. Здорова, повноцінна і патріотично налаштована молода людина здатна впливати на державотворчі процеси, втілювати раніше нереальні задуми, працювати у сфері соціально-корисної роботи, рекламуючи Україну, її гостинний імідж на весь світ. Підтримка держави та органів громадського самоврядування в дієвих починаннях молодого українця зумовлюють актуальність теми дослідження.

Метою статті є визначення участі та внеску органів місцевого самоврядування, урядових структур і громадських організацій у забезпечення соціального розвитку молоді, а також виявлення шляхів підвищення ефективності реалізації їхніх функцій у цій сфері.

Аналіз наукових досліджень. Над дослідженням проблеми практичного втілення соціальних молодіжних програм і проєктів працюють як українські державні високопосадовці Азаров М., Сафіуллін Р. [1; 8; 9], реалізуюючи свою політичну складову, так і публіцисти Годик А., Єромолова Ю., Паламарчук П. [2; 5; 7] у блогах Інтернет-ресурсів.

Розуміння того, що рухливий спосіб життя — це основа здоров'я, соціального успіху, благополуччя, народження здорових дітей, має сформулюватися у кожного українця. Тому до Євро-2012 була ініційована Всеукраїнська соціальна акція «Давай разом!», де одним із підпроєктів є навчання дітей грі у футбол та інших видів спорту. Реалізація цієї акції відбудеться на спортивних майданчиках шкіл, околицях і передмістях, де проблеми проведення вільного часу «дітьми вулиці», сиротами, інвалідами і дітьми групи ризику віком від 12 до 20 років особливо гострі [7].

Загалом проект «Давай разом!» має три складові: «Червона картка» — «Ні!» шкідливим звичкам; «Другий тайм» — організація позашкільного дозвілля дітей; «Чесна гра» — організація безкоштовних тренувань і майстер-класів з футболу для дітей і молоді за участі усталених футболістів і тренерів. Планується, що проект «Давай разом!» охопить близько 40 тис. дітей та молоді. Школам та іншим освітнім і спортивним закладам, на базі яких проводяться тренування, постачатиметься спортивне обладнання, а діти отримуватимуть необхідне екіпірування.

У рамках проекту «Давай разом!» будуть відновлені щонайменше 200 спортивних майданчиків у різних куточках України. З листопада 2011 р. на території загальноосвітньої школи № 182 м. Києва відбулося урочисте відкриття проекту «Чесна гра» у рамках Національної соціальної кампанії «Давай разом!» [3].

2012 р. має стати переломним у популяризації рухливого способу життя і зміни ставлення українців до занять фізичною культурою та спортом як основних засад здоров'я і довголіття. З цією метою був розроблений проект Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури та спорту на 2012–2016 рр. (*дали* — Програма), на реалізацію якої виділено 32 млрд грн.

У підготовчий період до Євро-2012 та під час фінальної частини турніру під егідою асоціації буде реалізовано чотири соціальних проекти, загальний внесок в які становитиме до 3 млн євро. Кампанія «RESPECT» діятиме в Україні, а також за межами приймаючих країн, у рамках різноманітних ініціатив, об'єднаних чотирма гаслами: «RESPECT Diversity» («Поважай розмаїття»), «RESPECT Fan Culture» («Поважай культуру вболівальників»), «RESPECT Inclusion» («Поважай безбар'єрність») та «RESPECT Your Health» («Поважай своє здоров'я»).

Поряд з підготовкою до Євро-2012 в Україні проводяться численні соціальні акції, проекти, кампанії у сфері патріотичного виховання підростаючого покоління. Восени стартувала інформаційна кампанія «Червона Картка» в рамках Національного соціального проекту до Євро-2012 «Давай разом!». Кампанія спрямована на посилення уваги молоді до соціальних проблем у суспільстві, в тому числі й до питань профілактики інфікування Віл-Снідом, а також формуванню толерантного ставлення до віл-інфікованих. Відомі українські спортсмени і представники шоу-бізнесу: Ані Лорак, Альоша, Василь Вірастюк, Гайтана, Андрій Шевченко і Анатолій Тимощук показують на рекламних бігбордах червону картку головним соціально небезпечним явищам у суспільстві й закликають разом їх подолати [6].

24 листопада 2011 р. в київському Палаці спорту в рамках Національного соціального проекту пройшов концерт за підтримки Державної служби молоді та спорту України та Міжнародного Альянсу з Віл/Снід в Україні до Євро-2012 «Давай разом!/Чесна гра/Fair Play», адже майбутній Чемпіонат Європи з футболу ЄВРО-2012, який відбудеться в Україні, відкриває нові можливості не лише для економічного зростання, а й для ефективної реалізації соціальних ініціатив, спрямованих на розбудову здорового суспільства. У рамках проекту близько 20 різних організацій за ініціативою Державної служби молоді та спорту і ЮНІСЕФ спільно реалізують заходи щодо протистояння насильству, гендерній нерівності, поширенню Віл/Сніду.

У Києві восени 2011 р. відбувся щорічний осінній Марафон «Студентські ігри-2011». Як соціальна ініціатива Марафон сприятиме творчому розвитку і самореалізації студентства в сучасному суспільстві через залучення до інформаційної роботи та популяризації здорового способу життя, підвищення обізнаності своїх одноліток про ризики захворювання на ВІЛ/СНІД та інші небезпечні соціальні захворювання, у тому числі гепатити В і С [11].

Про своє ставлення до соціальних проблем вони заявили особисто під час презентації «Червоної картки», яка відбулася 27 жовтня 2011 р. в Києві. В заході також взяли участь організатори проекту: представники Державної служби молоді та спорту України, Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), Координатора проектів ОБСЄ в Україні, МОО «Соціальні ініціативи по охороні праці і здоров'я» (LHSI) та інші.

Останній проект, «RESPECT Your Health – Euroschools 2012» («Поважай своє здоров'я – Єврошколи 2012»), пропагує здоровий спосіб життя серед дітей та їх рідних, звертаючи особливу увагу на запобігання палінню, дотримання здорового раціону харчування, помірність у споживанні алкоголю та заохочення до занять спортом. Програма координується партнером УЄФА «Streetfootballworld» («Світ вуличного футболу») та навчає школи, неурядові організації і місцевих тренерів поєднувати тренування з відповідальним ставленням до здоров'я [10].

Близько 65 % української молоді вживають алкоголь, майже $\frac{1}{3}$ юнаків та дівчат палять. При цьому спортом займається всього 13 % населення, тоді як у країнах Скандинавії – близько 85 %. У рамках проекту «Respect Your Health» УЄФА Євро-2012 було оголошено турніром без тютюнопаління. УЄФА накладе заборону на використання реклами і продаж виробів з тютюну на всіх стадіонах чемпіонату: у всіх приміщеннях і відкритих зонах всередині стадіону. Таку «безтютюнову» політику було розроблено спільно з такими організаціями, як Всесвітня

організація охорони здоров'я (ВООЗ), Європейська мережа «Здорові стадіони», Всесвітня федерація серця (ВФС), оргкомітети України та Польщі, місцеві організації з охорони здоров'я. На стадіонах України та Польщі продаватиметься лише безалкогольне пиво. Комісар Європейського Союзу з питань культури, освіти, молоді та багатомовності А. Вассіліу з захопленням також підтримала ідеї очільників УЄФА, закликавши міську владу заборонити паління у публічному транспорті, ресторанах та фан-зонах [2].

Популяризація здорового способу життя серед молоді, формування у молодого покоління переконання, що вести здоровий спосіб життя, займатись спортом — це завжди потрібно та актуально, є однією із головних ідей Чемпіонату Європи з футболу. Ця ідея реалізується у формі змагань серед дітей та молоді, присвячених Євро-2012, спортивних ігор школярів, комплексних галузевих і міжгалузевих змагань та інших спортивно-масових заходів за місцем роботи й проживання громадян, у місцях масового відпочинку населення.

Протягом другої половини 2011 р. у різних куточках України пройшли тематичні акції. З 26 червня по 3 липня на стадіоні «Будівельник» селища Чорноморське пройшов XX міжнародний турнір з футболу серед дитячих команд, присвячений пам'яті воїнів-інтернаціоналістів, які загинули в Афганістані. 24 вересня у парку ім. Богдана Хмельницького у м. Львів проведено акцію — «Здорове молоде покоління». Під час акції відбулися спортивно-розважальні заходи: біг на 100 м, присідання на час, піднімання гантель, відтискання від підлоги, вільна боротьба. У Києві в жовтні 2011 р. пройшли Міжнародні молодіжні Дельфійські ігри, мета яких — підтримка талановитої молоді, її гармонічного розвитку, творчого спілкування та співробітництва молоді в галузі культури, мистецтва, освіти. 30 липня 2011 р. в селі Копачів Обухівського району Київської області розпочалося «Свято на честь Князя Володимира» у рамках відзначення річниці Хрещення Київської Русі. Організатори влаштували стилізований середньовічний турнір з футболу, змагання зі стрільби з луку та багато інших конкурсів. Головним суддею усіх змагань був особисто сам «Князь Володимир».

У вересні 2011 р. пройшли змагання на Кубок Львова серед загальноосвітніх шкіл з футболу «Котим'яч», у яких взяли участь діти трьох вікових груп: учні 5–6, 7–8 та 9–11-х класів, що об'єднали понад 4500 школярів; а протягом 18–20 листопада у місті проходив фестиваль силових видів спорту «Сила нації», на якому спортсмени і бажаючі змагалися з армрестлінгу, пауерліфтингу, богатирського багатоборства, важкої атлетики та бодібілдингу [4].

3–4 січня 2012 р. у м. Миколаєві Львівської області відбулись обласні дитячі змагання з міні-футболу дитячо-юнацьких спортивних шкіл. У цей же час у м. Ковель була проведена подібна акція. Крім футбольної гри, чотири години публіку розважали спеціально запрошені гості з Києва: ді-джеї, співаки, спортсмени. Протягом вечора проводились конкурси та благодійні аукціони, на яких серед учасників розігрували призи: футбольні м'ячі, футболки з символікою міста, солодощі. Під час заходу молодь обмінювала цигарки на цукерки, а далі відбувся символічний акт топтання цигарок. Молоді люди не тільки розважались, танцювали, а й долучились до збору подарунків на свято Св. Миколая для дітей-сиріт та дітей, які опинились у складних життєвих обставинах.

З метою популяризації здорового способу життя серед молоді планується масово залучати дітей до спортивних змагань не тільки з футболу, а й з баскетболу, волейболу, гандболу та багатьох інших видів спорту.

Молодіжну політику слід розглядати як один із провідних чинників вирішення стратегічних завдань у сфері патріотичного виховання, становлення здорової нації і пропагування спорту як національної ідеї, об'єднавчої основи для всіх громадян України. Молодь для держави і суспільства є базовим стратегічним ресурсом, суб'єктом соціальної політики. Це означає, що всі відповідні структури повинні посилити увагу до девіантних соціальних небезпек молоді, принципово змінити ставлення до формування образу здорового способу життя, а також оптимізувати систему реалізації молодіжної політики України.

ДЖЕРЕЛА

1. Азаров М. підбив підсумки року, що минає: засідання Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] / М. Азаров // Електронні дані : дата доступу : 29.12.2011. — Режим доступу : <http://www.ukurier.gov.ua/uk/articles/mikola-azarov-2011-j-ya-provodzhayu-z-legkim-serce/>
2. Годик А. В Украине стартовала информационная кампания к Евро-2012 «Красная Карточка» [Электронный ресурс] / А. Годик // Электронные данные : дата доступа : 20.11.2011. — Режим доступа : <http://www.donmolod.gov.ua/component/content/article/1-2010-04-11-22-17-49/502-2012-l-r.html>
3. «Давай разом»... до здорового способу життя. Футбол Євро-2012 // [Електронний ресурс] // Електронні дані : дата доступу : 05.07.2011. — Режим доступу : <http://sport.1tv.com.ua/uk/video/view/556>
4. Євро-2012 без тютюну [Електронний ресурс] // Електронні дані : дата доступу : 23.10.2011. — Режим доступу : <http://www.eco-live.com.ua/content/blogs/evro-2012-bez-tutunu>

5. Єрмолова Ю. В. 2012-й оголошений роком спорту та здорового способу життя [Електронний ресурс] / Ю. В. Єрмолова // Електронні дані : дата доступу : 29.12.2011. — Режим доступу : <http://www.umj.com.ua/article/23957/>
2012-j-ogoloshenij-rokom-sportu-ta-zdorovogo-sposobu-zhittya
6. Розпочалася інформаційна кампанія до Євро-2012 «Червона Картка» [Електронний ресурс] // Електронні дані : дата доступу: 23.12.2011. — Режим доступу: <http://www.davajrazom.com.ua/news.php?readmore=29>
7. Паламарчук П. Найвідоміші атлети України демонстрували «Силу нації» і здоровий спосіб життя [Електронний ресурс] / П. Паламарчук // Електронні дані : дата доступу : 21.11.2011. — Режим доступу : <http://gazeta.ua/articles/sport/410649>>Gazeta.ua
8. Сафіуллін Р. 2012 рік оголошено Роком спорту та здорового способу життя [Електронний ресурс] / Р. Сафіуллін // Урядовий портал : 12.01.2012. — Режим доступу : <http://www.partyofregions.org.ua/ru/news/smi/show/7920>
9. Сафіуллін Р. Спорт спроможний стати об'єднавчою, справді національною ідеєю нашої держави [Електронний ресурс] / Р. Сафіуллін // Прес-служба Державної служби молоді та спорту : 26.12.2011. — Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=244820795&cat_id=24427642
10. УЄФА Євро-2012 під прапорами «RESPECT» [Електронний ресурс] // Електронні дані : дата доступу: 08.11.2011. — Режим доступу : <http://ua.uefa.com/uefa/mediaservices/mediareleases/newsid=1714523.html>
11. Футбол об'єднує — Чесна гра [Електронний ресурс] // Електронні дані : дата доступу: 22.11.2011. — Режим доступу : <http://www.fairplay-ua.org/index.php?content=news&lang=ua#news57>

Освещены результаты анализа политики в сфере реализации молодежных проектов и программ в период подготовки к Евро-2012. Выделены основные положения и направления деятельности органов государственного управления, общественных организаций относительно вопросов здорового образа жизни, и их связь с качеством и уровнем борьбы политических институций с проявлениями девиантного поведения подрастающего поколения. Представлены результаты анализа форм включения молодежи в процесс формирования здоровой нации последних лет.

Ключевые слова: политика, молодежь, Евро-2012, футбол, волонтер, чемпионат.

The results of analysis of policy are lighted up in the field of realization of youth projects and programs in a period preparation to Euro-2012. Substantive provisions and directions of activity of organs of state administration are selected

and public organization in relation to the questions of healthy way of life and their connection with quality and level of fight of political інституцій with the displays of девіантної conduct of rising generation. The results of analysis of forms of including of young people are presented in the process of forming of healthy nation of the last years.

Key words: *policy, young people, Euro, football, voluntary, championship.*

Неїжпапа А. С., аспірантка кафедри соціальної педагогіки
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ В УНІВЕРСИТЕТІ

У цій статті проаналізовано деякі аспекти професійної підготовки соціального педагога, зміст поняття «професійне самовизначення майбутнього соціального педагога». Розглянуто результати експериментального дослідження професійного самовизначення студентів першого курсу спеціальності «Соціальна педагогіка». Визначено основні проблеми професійного самовизначення майбутніх соціальних педагогів.

Ключові слова: *професійна підготовка, професійне самовизначення, соціальний педагог.*

Постановка і обґрунтування актуальності проблеми. Проблема підготовки студентів до соціально-педагогічної діяльності зумовлена сучасною ситуацією розвитку суспільства, для якої характерне оновлення всіх соціальних інститутів і систем. Тому важливою рисою сучасної соціальної освіти є її спрямованість на підготовку спеціалістів, здатних не стільки адаптуватися до існуючих умов, скільки бути спроможними здійснювати свої завдання відповідно до соціальних змін.

Саме тому все більшій актуальності набуває забезпечення якості професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів в умовах університетської освіти, що вимагає узагальнення існуючого досвіду та визначення можливостей фахової освіти в контексті професійного самовизначення майбутнього соціального педагога.

Аналіз наукових досліджень. У сучасних наукових дослідженнях розглядаються різні аспекти процесу професійної підготовки соціальних педагогів, а саме: особливості формування спеціаліста в системі вищої освіти розглянуті в роботах В. Бочарової, Р. Вайноли, Л. Міщик, А. Капської, Р. Куличенко, Ю. Льоніної, В. Поліщук, Є. Холостової, М. Шмельової; багаторівневої підготовки соціальних педагогів –